

UDENRIGSMINISTERIET

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 12. april 2012

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 23. april 2012

SAMLENOTAT

1. Burma/Myanmar	2
2. Syrien	5
3. Afghanistan	7
4. Mellemøsten	10
5. Iran	12
6. Sahel/Mali	14
7. CSDP-mission for regional maritim kapacitetsopbygning ved Afrikas Horn (RMCB)	17

1. Burma/Myanmar

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte udviklingen i Burma/Myanmar på baggrund af bl.a. de netop afholdte suppleringsvalg til det nationale parlament den 1. april samt EU's respons herpå. Drøftelsen ventes at munde ud i vedtagelsen af rådskonklusioner, der dels anerkender den seneste tids positive udvikling i Burma/Myanmar, dels fremhæver EU's forventninger til yderligere fremskridt i Burma/Myanmar mod demokrati og national forsoning. Rådet vil også skulle tage stilling til fornyelsen af den fælles holdning mod Burma/Myanmar, som udløber den 30. april, og i den forbindelse til eventuelle ændringer i sanktionsregimet.

2. Baggrund

Godt et år efter indsættelsen af den nye regering er der sket en række positive forandringer i Burma/Myanmar. Den burmesiske regering har bl.a. taget en række initiativer til reformer såsom revision af forfatningen, opblødning af censur for medier og presse, tilladelse til brug af internettet, bekæmpelse af tvangsarbejde og ændring af lov vedr. registrering af politiske partier. Regeringen har også taget initiativ til dialog med oppositionen, herunder Aung San Suu Kyi, og de etniske grupper samt løsladelse af flere hundrede politiske fanger. Den 1. april blev der afholdt suppleringsvalg til det nationale parlament, hvor i alt 45 sæder var på valg. Aung San Suu Kyi og hendes parti, NLD, blev som ventet valgets store sejrherre og vandt 44 ud af 45 mandater (partiet var ikke opstillet i den sidste valgkreds). Valget, som blev dækket af internationale valgobservatører, herunder fra EU, blev i det store og hele afviklet i god ro og orden uden større uregelmæssigheder. Der var også tale om høj valgdeltagelse. Netop en acceptabel afvikling af suppleringsvalget den 1. april var af det internationale samfund udset til at være en næste, vigtig test på regeringens vilje til demokrati og national forsoning. Der er samtidig enighed om, at presset på den burmesiske regering for yderligere skridt mod demokrati og national forsoning skal opretholdes, herunder ikke mindst vedr. frigivelse af alle politiske fanger og håndteringen af volden i de etniske områder.

Målet med Danmarks og EU's politik i forhold til Burma/Myanmar er at understøtte en udvikling mod demokrati og national forsoning. Danmarks og EU's politik i forhold til Burma/Myanmar er fastlagt i den fælles holdning, som med hjemmel i Traktaten om den Europæiske Union, særligt artikel 29 blev vedtaget første gang i 1996 (2006/318/CFSP af den 27. april 2006). Den fælles holdning omfatter målrettede sanktioner mod de burmesiske myndigheder baseret på princippet om reciprocitet, dvs. sanktionerne kan skærpes eller lempes afhængig af fremskridt eller tilbageskridt i udviklingen mod demokrati og national forsoning i Burma/Myanmar.

EU's sanktioner omfatter en våbenembargo, forbud mod militært samarbejde, visumforbud for navngivne personer, indefrysning af midler i EU, investeringsforbud og finansieringsforbud i navngivne burmesiske statsjede virksomheder, forbud mod eksport af teknologi, udstyr og anden assistance relateret til tømmer-, og minedriftsindustrien, samt forbud mod import af varer fra disse industrier og forbud mod nye investeringer i industrierne, suspension af bistand –

på nær humanitær bistand og bistand til sociale sektorer, der ikke kanaliseres igennem myndighederne. Sanktionerne er inden for det seneste år blevet lempet i to omgange som respons på den positive udvikling i Burma/Myanmar. Første gang i forbindelse med fornyelsen af den fælles holdning i april 2011, hvor EU's udenrigsministre bl.a. besluttede at ophæve begrænsninger på niveau for besøg til Burma/Myanmar for et år under forudsætning af forudgående koordination i EU-kredsen og møder med oppositionen - herunder Aung San Suu Kyi. Samtidig blev kredsen af navngivne personer og virksomheder, der er omfattet af sanktionerne justeret. På rådsmødet i januar 2012 besluttede EU's udenrigsministre at suspendere indrejseforbuddet mod den burmesiske præsident, de to vicepræsidenter samt andre højtstående repræsentanter for regeringen og parlamentet. Lempelserne i sanktionsregimet har allerede materialiseret sig ved at en række europæiske ministre, herunder den danske udviklingsminister, har aflagt besøg i Burma. Endvidere planlægger udenrigsrepræsentant Ashton besøg i Burma/Myanmar senere på måneden med henblik på bl.a. at åbne et EU-kontor i Yangon.

3. Formål og indhold

EU's udenrigsministre ventes at drøfte, hvordan EU - som led i at understøtte en fortsat positiv udvikling i Burma/Myanmar - bør reagere på den seneste udvikling, herunder ikke mindst afviklingen af suppleringsvalget den 1. april. Det må forventes, at EU's udenrigsministre når til enighed om at iværksætte yderligere positive tiltag, herunder ved ændringer i sanktionsregimet, som svar på den seneste positive udvikling og ikke mindst afviklingen af valget den 1. april.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Såfremt der træffes afgørelse om lempelse af sanktionerne, kan dette have betydning for såvel administrative byrder samt medføre muligheder for øget samhandel med Burma, alt efter lempelsernes konkrete karakter.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i EU generel enighed om, at udviklingen i Burma/Myanmar er positiv, og at EU bør svare igen og understøtte udviklingen med yderligere positive tiltag. Der kan evt. forventes forskellige holdninger til, hvordan og med hvilke midler EU bedst kan støtte udviklingen.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark vil arbejde for, at EU – i tæt samarbejde med de demokratiske kræfter i Burma/Myanmar og andre nøgleaktører som USA, ASEAN og FN – fortsat støtter en positiv ud-

vikling i Burma/Myanmar ved dels at iværksætte flere positive tiltag evt. ved ændringer i sanktionsregimet, dels opretholde presset på regeringen for yderligere fremskridt mod demokrati og national forsoning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. januar 2012.

2. Syrien

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at diskutere udviklingen i Syrien i lyset af Syrien vennegruppemødet i Istanbul den 1. april, det kommende vennegruppemøde i Paris samt den aktuelle udvikling, herunder i FN's Sikkerhedsråd. Rådets ventes at vedtage yderligere tiltag på sanktionsområdet.

2. Baggrund

Udviklingen i Syrien er fortsat dybt bekymrende. FN estimerer, at over 9.000 mennesker er døde, og volden fortsætter i en række byer.

Den 1. april blev der afholdt Syrien vennegruppemøde i Istanbul. I formandens konklusioner var der fuld opbakning til den særlige udsending fra FN og den Arabiske Liga, Kofi Annan. Samtidig understregede gruppen sin dybe skuffelse over, at det syriske regime ikke havde levet op til sine løfter om at efterkomme Annans 6-punktsplan, herunder et øjeblikkeligt stop for volden. Konklusionerne reflekterede også en styrkelse af sprogbrugen omkring anerkendelse af det syriske nationalråd (SNC), der blev betegnet som den paraplyorganisation, under hvilken de syriske oppositionsgrupper samler sig, og den ledende samtalepartner i oppositionens dialog med det internationale samfund. Endelig gav vennegruppen sin opbakning til oprettelse af to arbejdsgrupper om henholdsvis sanktioner samt økonomisk genopretning og udvikling efter krisens afslutning.

Forud for vennegruppemødet blev der den 26.-27. marts afholdt en større oppositionskonference i Istanbul. På konferencen, der var domineret af SNC, blev der besluttet en national pagt for et fremtidigt Syrien. Af pagten fremgår det, at man ønsker et fremtidigt Syrien, der er demokratisk, pluralistisk, civilt og med respekt for basale menneskerettigheder. Konferencen var et skridt fremad i retning mod samling af den syriske opposition, om end der stadig er splittelser mellem særligt SNC og de interne oppositionsgrupper, ligesom der er uenigheder med dele af den kurdiske gruppe. På oppositionskonferencen blev det også besluttet at gennemføre en restrukturering af SNC, der skal gøre organisationen mere inklusiv og transparent.

Den fælles udsending til Syrien for FN og den Arabiske Liga, Kofi Annan, har udarbejdet en 6-punktsplan for Syrien. Planen lægger op til en politisk proces til løsning af konflikten, kræver at det syriske regime indstiller volden, tillader humanitær adgang, løslader politiske fanger fra opstanden, sikrer adgang for journalister og tillader fredelige demonstrationer. Den 21. marts gav FN's Sikkerhedsråd i en formandsudtalelse sin opbakning til planen. Det syriske regime har overfor Annan accepteret at efterleve den første del af planen – at stoppe volden og trække hæren og sikkerhedsstyrkerne tilbage fra byerne – per den 10. april.

En lang række lande har de seneste måneder lukket deres ambassader i Damaskus. Blandt EU-landene har Spanien, Belgien, Nederlandene, Tyskland, Finland, Frankrig, Slovakiet, Italien og Storbritannien lukket deres ambassader. Den danske ambassade i Damaskus forbliver indtil videre åben - blandt andet fordi ambassaden er en vigtig kanal til den syriske opposition inde i landet.

Samtidig overvåges situationen nøje. Skulle situationen ændre sig, vil de nødvendige beslutninger blive truffet.

EU opretholder fortsat omfattende sanktioner over for Syrien. Rådets forventes at udvide sanktionerne yderligere ved rådsmødet (udenrigsanliggender) den 23. april 2012. Det endelige indhold af evt. nye sanktioner er endnu ikke færdigforhandlet.

3. Formål og indhold

Rådet ventes som opfølgning på drøftelserne på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 23. marts 2012 at drøfte udviklingen i Syrien med fokus på evt. yderligere tiltag i retning af øget internationalt pres, herunder på sanktionsområdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Syrien forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En stramning af sanktionsregimet over for Syrien må dog alt efter sanktionernes konkrete udformning forventes at have statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med myndighedernes administration af notifikations- og autorisationsregimer og forbud for såvel produkter samt finansielle overførsler. En forordning implementeres og håndhæves efter den gældende ressortfordeling mellem de danske myndigheder. Omfanget af eventuelle ekstra administrationsudgifter vil afhænge af sanktionernes indvirkning på samhandlen med Syrien. Der henvises til gældende bestemmelser i Budgetvejledningen om statsfinansielle konsekvenser af EU-sager, idet det bemærkes, at bestemmelserne ikke udelukker senere gebyrfinansiering, i lighed med nuværende Iran-sanktioner.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed blandt medlemslandene om en drøftelse af Syrien og mulighederne for øget internationalt pres samt vedtagelse af yderligere stramninger af sanktionsregimet mod Syrien.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en drøftelse af situationen i Syrien og mulighederne for øget internationalt pres over for Syrien.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 16. marts 2012.

3. Afghanistan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der er på rådsmødet lagt op til en drøftelse af situationen i Afghanistan med fokus på det forestående NATO-topmøde i Chicago den 20.-21. maj 2012. Der forventes i den forbindelse vedtaget rådskonklusioner, der foruden at befatte sig med forventningerne til Chicago-topmødet også berører den generelle udvikling i Afghanistan. Drøftelsen vil også være en mulighed for at fremhæve det danske 3C-initiativ (Coalition of Committed Contributors), der frem mod Chicago sigter på at skabe tilstrækkelig bred international støtte til finansieringen af de afghanske sikkerhedsstyrker (ANSF) efter transitionsprocessens afslutning i 2014.

2. Baggrund

I de kommende måneder vil Afghanistan være et centralt tema på internationale møder: NATO-topmødet i Chicago den 20.-21. maj, ministermødet for regionalt samarbejde i Kabul den 14. juni (Istanbul-processen) samt donorkonferencen i Tokyo den 8. juli. Rådsdrøftelsen vil blandt andet blive brugt til at drøfte EU's forberedelser hertil.

Et centralt fokus på møderne bliver det internationale samfunds langsigtede engagement i Afghanistan post-2014, herunder arbejdet med at få skabt de rammer, der skal gøre det muligt for afghanerne selv at overtage det fulde ansvar for sikkerheden ved udgangen af 2014. Bonn-konferencen den 5. december 2011 satte fokus på perspektiverne for den internationale tilstedeværelse efter 2014 med bl.a. sluterklæringens Transformation Decade som betegnelse for tiåret efter 2014. Samtidig fastslår Bonn-sluterklæringen afghanske forpligtelser vedr. fremskridt i forhold til regeringsførelse, bekæmpelse af korruption mm. til gengæld for langsigtede forpligtelser om støtte fra det internationale samfund.

Fra dansk side har man taget det såkaldte 3C-initiativ (Coalition of Committed Contributors) med henblik på – frem mod Chicago – at skabe tilstrækkelig bred international støtte til finansieringen af de afghanske sikkerhedsstyrker (ANSF) efter transitionsprocessens afslutning i 2014. Det indgår i 3C-initiativet, at Danmark søger at påvirke EU-systemet til at bidrage til den fremtidige finansiering af de afghanske sikkerhedsstyrker. 3C-initiativets udmøntning indbefatter tæt samspil med UK og USA og med afghansk opbakning.

Regeringen søger aktivt at skabe fremdrift i håndteringen af Afghanistan i EU-regi og specifikt rette opmærksomheden mod centrale problemstillinger i forhold til EU's engagement i Afghanistan.

EU og Afghanistan har i marts 2012 indledt forhandlinger om en ny Partnerskabs- og Samarbejdsaftale. Ved de første forhandlinger overraskede afghanerne positivt med ambitiøse planer for et langsigtet engagement med særlige fokusområder, hvor EU's kompetencer traditionelt er stærke (fx landbrug).

EU er en central aktør på den civile side, ikke mindst pga. EU's politimission (EUPOL), der har fokus på det civile politiarbejde. EUPOL's nuværende mandat løber til 2013, men ventes forlænget. Der er samtidig lokale drøftelser om øget samarbejde med NATO's polititræningsmission, NTM-A.

Transitionsprocessen gennemføres i faser og blev formelt sat i gang i juli 2011. Trods gode fremskridt på en række områder er den svage afghanske stat en stor udfordring for transitionsprocessen. Den langsigtede tilgang, som præger udviklingsbistanden, matcher dårligt transitionsprocessens krav om hurtig fremdrift. Samtidig er manglende fremskridt på centrale, men vanskelige områder som god regeringsførelse og korrupsionsbekæmpelse en udfordring for hele transitionsprocessen.

Der er bred international opbakning til en politisk løsning på konflikten. Der udestår imidlertid stadig gennembrud i forsoningsprocessen, som er en forudsætning for en politisk løsning.

3. Formål og indhold

Som optakt til Chicago-topmødet forventes der på rådsmødet en generel drøftelse af Afghanistan, herunder EU's langsigtede engagement i Afghanistan, samt af forventningerne til Chicago og kommende Afghanistan-møder.

Der forventes en drøftelse af udviklingen i Afghanistan med fokus på perspektivet efter 2014, og eventuelle rådskonklusioner ventes at afspejle en bred palet af emner vedr. nødvendigheden af at fastholde det langsigtede engagement efter 2014. Specifikt kan EU's forpligtigelse til fortsat støtte til Law-And-Order Trust Fund (LOTFA), der finansierer det afghanske politi, blive omfattet, ligesom der forventes fokus på EU's indsats vedr. polititræning. Spørgsmålet om finansiering af det afghanske sikkerhedsstyrker ventes drøftet i kontekst af 3C-initiativet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En fortsat og langsigtet polititræningsindsats vil medføre statsfinansielle konsekvenser, idet indsatsen finansieres over EU's budget, hvoraf Danmarks bidrag udgør ca. 2 pct.,

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Danmark og en række ligesindede lande ventes at støtte en ambitiøs udmelding på Chicago-topmødet og øvrige internationale møder om et stærkt EU-engagement efter 2014. Det kunne indebære en melding om, at EU også vil være engageret i polititræning efter 2014.

Enkelte øvrige lande har i foreløbige tilkendegivelser været mere tilbageholdende i deres opbakning til et fortsat stærkt EU-engagement i Afghanistan.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark har en klar interesse i et mere engageret og stærkt EU i Afghanistan, både op til og i særdeleshed i den kritiske tid efter 2014.

Det er vigtigt, at der på Chicago-topmødet sendes et klart signal om fortsat international støtte til Afghanistan efter 2014. Regeringen lægger vægt på en ansvarlig og bæredygtig overdragelse af sikkerhedsansvaret til afghanerne og er indstillet på at opprioritere og øge den danske civile indsats. Regeringen ser gerne, at EU forpligter sig til en øget polititræningsindsats.

Regeringen ser gerne et stærkt EU-engagement i Afghanistan også efter 2014 og vil på rådsmødet arbejde for en ambitiøs udmelding fra EU på Chicago-topmødet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Afghanistan har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. november 2011.

4. Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling og herunder EU's rolle i fredsprocessen samt udviklingen i de palæstinensiske områder. Der vil muligvis blive vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

De direkte forhandlinger mellem palæstinensere og israelere har været indstillet siden september 2010, hvor det israelske bosættelsesstop ikke blev forlænget, hvilket medførte, at palæstinenserne afbrød forhandlingerne. I september 2011 lancerede Mellemøstkvartetten en tidsplan, ifølge hvilken de to parter skulle fremlægge konkrete forslag om grænser og sikkerhed inden udgangen af januar 2012. Som opfølgning herpå inviterede Jordan parterne (og Kvartetten) til en række møder i Amman i starten af 2012. Amman-møderne har modtaget massiv støtte fra Kvartettens partnere, senest eksemplificeret ved Kvarteterklæringen fra 12. marts 2012, idet møderne betragtes som et muligt første skridt på vej mod direkte forhandlinger mellem parterne. Indtil videre synes der imidlertid ikke at være udsigt til en genoptagelse af forhandlingerne. Fra palæstinensisk side fastholder man, at direkte forhandlinger kun kan finde sted, såfremt Israel annoncerer et byggestop for bosættelser og accepterer 1967-”grænserne” som udgangspunkt for forhandlinger.

Der forventes i forbindelse med bosættelsesproblematikken en drøftelse af Område C, der er det område på Vestbredden, hvor Israel ikke blot har det militære ansvar, men også det civile. Området, der udgør ca. 60 pct. af Vestbreddens areal, overtages i stigende grad af Israel og forlades tilsvarende af palæstinensere og selvstyret. Udviklingen i området vil i stigende grad vanskeliggøre en levedygtig to-statsløsning. Forsoningsprocessen mellem Fatah og Hamas er fortsat gået i stå, og det er usikkert, om det i denne omgang vil lykkes at nå et resultat, som bl.a. vil skulle sikre gennemførelse af præsident- og parlamentsvalg i hele det palæstinensiske område. Vanskelighederne er såvel mellem Fatah og Hamas som mellem fraktioner internt i Hamas.

På FN's Generalforsamling indgav præsident Abbas den 23. september 2011 ansøgning om staten Palæstinas FN-medlemskab til FN's generalsekretær. FN's Sikkerhedsråd har ikke haft spørgsmålet til afstemning, da ingen af Sikkerhedsrådets 15 medlemmer hidtil har ønsket dette. Det er forventningen, at man fra palæstinensisk side vil vurdere det videre forløb af møderne i Kvartetregi og på den baggrund overveje videre skridt i FN-sporet, herunder i sikkerhedsrådsregi. Den 31. oktober 2011 blev Palæstina indvalgt som fuldt medlem af UNESCO. Indtil videre har præsident Abbas og det palæstinensiske selvstyre valgt at afstå fra at søge medlemskab af yderligere FN-organisationer.

EU er ved udenrigsrepræsentant Ashton stærkt engageret i sammen med særligt de øvrige Kvartetmedlemmer at finde en formel, som kan sikre, at det videre forløb vil føre til en genoptagelse af fredsforhandlingerne. Der afholdes kvartetmøde i forbindelse med G8-udenrigsminister mødet den 11. april.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling i regionen, herunder hvorledes EU sammen med USA bedst kan støtte fredsprocessen. Der forventes fokus på situationen i lyset af Kwartettens fortsatte bestræbelser på at fremme forhandlingssporet. Der forventes også en drøftelse af bosættelsesproblematikken og udviklingen i de palæstinensiske områder, særligt i det såkaldte område C.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om behovet for en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fuldt ud en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante internationale partnere, herunder i særdeleshed den amerikanske administration. Målet med EU's bestræbelser er, i samarbejde med det internationale samfund, at understøtte fredsforhandlingerne. Grundstammen herfor - en to-stats løsning og en omfattende regional fred - har ikke ændret sig. Fra dansk side støtter man det palæstinensiske selvstyres arbejde med stats- og institutionsopbygning. Fra dansk side tager man afstand fra de israelske bosættelsesbeslutninger og ser gerne en samlet EU-holdning i forhold hertil, herunder for så vidt angår situationen i område C.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 24. februar 2012.

5. Iran

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der ventes en orientering ved udenrigsrepræsentant Ashton om forløbet af de ventede forhandlinger mellem EU3+3 (Storbritannien, Frankrig, Tyskland, USA, Rusland og Kina) og Iran i Istanbul den 14. april 2012. Det er første gang siden de resultatløse forhandlinger i Istanbul i januar 2011, at der finder direkte forhandlinger sted.

2. Baggrund

Iran er på dagsordenen i lyset af rapporten om Irans atomprogram af den 8. november 2011 og 24. februar 2012 fra Det Internationale Atomenergiagentur, samt rådsbeslutningen af 23. januar 2012 om forstærkede sanktioner mod Iran i anledning af udviklingen i atomprogrammet. Den seneste IAEA rapport fastholder, at agenturet er alvorligt bekymret for mulige militære dimensioner af atomprogrammet. Rapporten bekræfter ligeledes, at Iran fortsætter og udvider sine berigelsesaktiviteter, bl.a. den nu iværksatte berigelse til 20 pct. i anlægget i Fordow, og den fortsatte berigning til 20 pct. tillige i Natanz.

På baggrund af nylig brevveksling mellem den iranske chefforhandler Jalili og udenrigsrepræsentant Ashton på vegne af EU3+3 (Storbritannien, Frankrig, Tyskland, USA, Rusland og Kina), ventes der indledt fornyede forhandlinger i Istanbul den 14. april 2012.

3. Formål og indhold

Udenrigsrepræsentanten ventes at orientere Rådet om forløbet af denne forhandlingsrunde. Den seneste, resultatløse forhandlingsrunde blev gennemført i Istanbul i januar 2010.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være opbakning til udenrigsrepræsentantens bestræbelser i forbindelse med de fornyede forhandlinger mellem EU3+3 og Iran.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen fastholder opbakningen til to-sporstilgangen, hvor sanktioner kombineres med vilje til forhandling med Iran. Regeringen har tilsluttet sig behovet for at lægge øget pres på Iran for at få landet til forhandlingsbordet, herunder i form af forstærkede sanktioner. Regeringen bakker op om fornyede forhandlinger mellem EU3+3 og Iran og støtter udenrigsrepræsentantens bestræbelser i denne forbindelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sanktionsregimet over for Iran i anledning af atomsagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2012 med henblik på forhandlingsoplæg.

6. Sahel/Mali

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Med baggrund i en orientering om den seneste udvikling i Mali efter militærkuppet forventes Rådet at drøfte den politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære situation i Mali og de heraf afledte effekter i Sabel-regionen. Drøftelsen vil ligeledes berøre, hvorledes implementeringen af EU's Sahel-strategi vil kunne accelereres. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Militærkuppet i Mali den 21. marts 2012 fandt sted kort tid før det planlagte præsidentvalg i april, hvor præsident Amadou Toumani Touré (ATT) ikke ville genopstille. Mali har haft demokratisk styre i mere end 20 år. Kupmagernes, under ledelse af kaptajn Sanogo, primære bevæggrund for at tage magten var utilfredshed med regeringens manglende støtte til militærets forsøg på at bekæmpe rebelopgøret i det nordlige Mali. Imidlertid efterlod militærkuppet et magtvakuum i det nordlige Mali, hvilket gav tuareg rebelgrupperne samt grupper med tilknytning til Al-Qaida i Islamisk Maghreb (AQIM) mulighed for at gennemføre en hurtig og yderligere intensiveret offensiv. Således har rebelgrupperne opnået kontrol med Malis nordlige regioner (Kidal, Gao og Timbuktu, samt dele af Mopti-regionen). Tuareg-oprørsgruppen National Movement of the Liberation of Azawad (MNLA), der kontrollerer dele af territoriet, har indstillet de militære operationer og udråbt en ny uafhængig Azawad-republik, og har tilkendegivet at ville respektere de koloniale grænser til nabolande som Mauretania, Algeriet og Niger. Den fundamentalistiske islamiske gruppe Ansar Dine, der i samarbejde med AQIM-elementer kontrollerer bl.a. Timbuktu, er en mere ukendt faktor, men det vurderes, at gruppen har den militære overhånd i forhold til MNLA med veltrænede og svært bevæbnede soldater, der bl.a. har kæmpet i Libyen. Gruppen har erklæret, at den vil indføre sharia-lov i områder under dens kontrol.

Rebelgrupperne har dog ikke opnået en stabil kontrol med de nordlige regioner. Store dele af tuareg-befolkningen står hverken bag MNLA's eller Ansar Dines målsætninger. En række forskellige etniske grupper og storklaner, der har levet i skrøbelig sameksistens i det enorme område i århundreder, deler ikke disse dagsordener, og de har reageret enten ved at flygte fra området eller ved at bevæbne sig. Udover spændinger mellem MNLA, Ansar Dine og AQIM er der således en reel risiko for etniske spændinger mellem de forskellige grupperinger og klaner. Situationen øger også risikoen for, at der kan skabes et større fristed for terrorister og narko- og menneskesmuglere, der allerede opererer i dele af det nordlige Mali. Hertil kommer, at et stort antal mennesker er drevet på flugt. Det vurderes, at ca. 200.000 personer er blevet fordrevet, herunder ca. 100.000 til nabolandene. Danmark har givet tilsagn om et bidrag til UNHCR på DKK 10 mio. til brug for de maliske flygtninge. FN-organisationer, bilaterale donorer, NGO'er m.fl. har været nødsaget til at trække størstedelen af deres personel ud af de nordlige regioner og også i et vist omfang fra Mopti-regionen. Adgangen til internt fordrevne og andre sårbare grupper er således særdeles vanskelig.

Militærkuppet blev hurtigt fordømt internationalt (FN, EU og AU), regionalt (ECOWAS) såvel som nationalt (største politiske partier, civilsamfundsorganisationer og fagforeninger i Mali). Danmark suspendede dagen efter kuppet al bistand gennem statslige strukturer til Mali og meddelte som den første donor i Mali dette til det maliske udenrigsministerium. Andre donorer, herunder EU og Verdensbanken, har også truffet beslutning om at suspendere bistanden. EU vedtog den 23. marts rådskonklusioner, som udover at fordømme kuppet understregede, at man ville arbejde tæt sammen med AU og ECOWAS og accelerere implementeringen af EU's Sahel-strategi. EU støtter ECOWAS' ledende rolle i processen og holder tæt kontakt til organisationen med henblik på at understøtte deres indsats. Fra EU's side vil Sahel-strategien og de forskellige instrumenter, der findes i strategien, være et væsentligt omdrejningspunkt for EU's håndtering af situationen i Mali. Strategien bygger på indsatser inden for fire områder: 1) udvikling, regeringsførelse og intern konfliktløsning, 2) politisk dialog, 3) fremme af sikkerhed og 4) anti-radikalisering og bekæmpelse af voldelig ekstremisme. I den nuværende situation i Mali vil hovedomdrejningspunktet være inden for den politiske dialog, mens det - når situationen er blevet yderligere stabiliseret - må forventes, at indsatser inden for udvikling og sikkerhed vil blive yderligere intensiveret, eftersom udvikling og sikkerhed i Sahel-området ikke kan adskilles. Øget sikkerhed er en forudsætning for udvikling og dermed fattigdomsbekæmpelse.

ECOWAS har reageret hurtigt og effektivt. Et kommuniké vedtaget af stats- og regeringslederne fra ECOWAS-landene den 27. marts fordømte i stærke vendinger kuppet og opfordrede til, at den forfatningsmæssige orden øjeblikkeligt blev genindført. Mali blev endvidere suspenderet fra alle beslutningsfora i ECOWAS, og Burkina Fasos præsident blev udpeget som mægler. Mæglingsbestræbelserne førte til, at der den 6. april blev underskrevet en aftale mellem ECOWAS og kupmagerne. Hovedpunkterne i aftalen omfatter, at præsidenten, premierministeren og regeringen går af; at formanden for parlamentet bliver interim præsident; og at der etableres en national samlingsregering. Samlingsregeringens primære opgaver bliver at få løst konflikten i nord, håndtere flygtningesituationen og organisere præsident- og parlamentsvalg i *hele* Mali, dvs. også i den nordlige del. Især pga. sidstnævnte forventes en overgangsperiode frem til afholdelse af valg minimum at vare seks måneder.

Der pågår fortsat forhandlinger mellem ECOWAS og kupmagerne i forhold til at opnå enighed om sammensætningen af den nationale samlingsregering, løsladelse af tilbageholdte medlemmer af den tidligere regering samt junta-medlemmernes fremtidige politiske og militære rolle.

3. Formål og indhold

Med baggrund i en orientering om den seneste udvikling i Mali efter militærkuppet forventes Rådet at drøfte den politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære situation i Mali og de heraf afledte effekter i Sahel regionen. Drøftelsen vil ligeledes berøre, hvorledes implementeringen af EU's Sahel-strategi vil kunne accelereres. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til EU's fortsatte støtte til ECOWAS' bestræbelser på at få løst situationen i Mali. En hurtigere implementering af EU's Sahel-strategi vil formentlig blive fremført som et middel til at understøtte ECOWAS' bestræbelser på at sikre stabilitet i regionen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil under drøftelserne i Rådet arbejde for at sikre en generel opbakning til EU's fortsatte støtte til ECOWAS' mæglingsbestræbelser, herunder opbakning til en hurtigere implementering af de elementer i EU's Sahel strategi, der kan bidrage til en stabilisering af regionen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. CSDP-mission for regional maritim kapacitetsopbygning ved Afrikas Horn (RMCB)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

En ny CSDP-mission til styrkelse af pirateribekæmpelsen ved Afrikas Horn forventes snarligt vedtaget. Der er tale om en civil mission, med fokus på kapacitetsopbygning af kystvagt og kystpoliti. I tråd med samtænkningstilgangen vil man trække på militær ekspertise og koordinere med EU's andre indsatser i regionen. Missionen vurderes ikke at have indvirkning på forsvarsområdet.

2. Baggrund

Pirateri ud for Afrikas Horn har i snart ti år udgjort en øget trussel mod international sikkerhed, skibsfart og udvikling. Omkring halvdelen af verdens registrerede piratangreb udgår fra Somalia. I respons herpå, og i overensstemmelse med FN Sikkerhedsrådsresolution 1816, lancerede EU i december 2008 en militær CSDP-operation ud for Somalia kyst; Operation ATALANTA. Rådet vedtog desuden i januar 2010 at udsende en militær træningsmission (EUTM Somalia), der med base i Uganda bidrager med uddannelse af somaliske sikkerhedsstyrker. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet hverken i Operation ATALANTA eller EUTM Somalia.

Med udgangspunkt i EU's politiske strategi for Afrikas Horn og i ønsket om at bidrage bredere til pirateribekæmpelsen i regionen, har EU drøftet støtte til maritim kapacitetsbygning ved Afrikas Horn siden 2009. Den Fælles Udenrigstjeneste blev i sommeren 2011 bedt om at udarbejde rammer for en mulig CSDP-mission. Operationskonceptet for denne er nu fremlagt. En konkret retsakt for missionen vil blive tiltrådt på et senere tidspunkt.

For at sikre en samlet og ressourceeffektiv tilgang besluttede Rådet i marts 2012, at de to eksisterende militære operationer samt den planlagte civile mission for maritim kapacitetsopbygning skulle støttes fra et operationscenter, der etableres i Bruxelles. EU Operationscenteret bidrager med militær ekspertise og har til opgave at styrke synergien mellem EU's indsatser på Afrikas Horn. Aktiveringen af operationscenteret vurderedes ikke at have indvirkning på forsvarsområdet.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at godkende et operationskoncept for en kommende civil CSDP-mission (RMCB) med sigte på at styrke den regionale pirateribekæmpelse ved Afrikas Horn. Rådet vil på et senere tidspunkt vedtage en retsakt for aktivering af missionen.

Missionen vil have fokus på maritim kapacitetsopbygning – især i relation til kystvagt og kystpoliti. Den vil indgå i EU's strategiske tilgang for regionen, hvor man samtænker med andre EU-indsatser og -instrumenter, såsom EU's Særlige Repræsentant for området. Missionen vil i udgangspunktet dække fem lande: Djibouti, Kenya, Seychellerne, Somalia og Tanzania.

I tråd med samtænkningstilgangen vil den nye civile mission inddrage militær ekspertise. Det vil således også være første civile mission, der vil trække på EU's Operationscenter i Bruxelles. Operationscenteret har til formål at sikre en øget koordination af EU's indsatser på Afrikas Horn.

Missionen, der vil have et 2-årigt mandat, forventes at få et budget på ml. 20-25 mio. EUR og vil udsende i alt 130-150 civile eksperter. Hovedkvarteret vil ligge i Djibouti, med landekontorer i de øvrige lande. Missionen, der planlægges igangsat i sommeren 2012, vil være den første nye civile CSDP-mission i over 3 år.

Missionen vil blive finansieret over budgettet for den Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik, i lighed med tilsvarende civile CSDP-missioner. Lande, der ønsker at bidrage til missionen, forventes at stille personale og udstyr til rådighed for udsendelser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. CSDP-missionens fælles aspekter vil blive finansieret af det eksisterende budget for den Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik, hvoraf det danske bidrag udgør ca. 2 pct. Missionen forventes at få et budget på ml. 20-25 mio. EUR. Bidragende lande forventes at stille personale og udstyr til rådighed for missionen. Eventuelle danske udsendelser vil finansieres inden for den eksisterende ramme for Freds- og Stabiliseringsberedskabet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning blandt medlemslandene til operationskonceptet for – og senere retsaktens bag – CSDP-missionen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens støtter en styrkelse af EU's Fælles Sikkerheds- og Forsvarspolitik og anser det som positivt, at CSDP-missioner samtænkes med EU's strategiske og regionale tilgange. Danmark deltager aktivt i den civile del af CSDP'en. Som følge af det danske forsvarsforbehold deltager Danmark ikke i foranstaltninger, der har indvirkning på forsvarsområdet.

Missionen for maritim kapacitetsopbygning vurderes ikke at have indvirkning på forsvarsområdet. Med udgangspunkt i missionens civile karakter er Danmarks forsvarsforbehold således ikke relevant for Danmarks deltagelse i vedtagelsen af retsaktens for missionen. Missionen defineres i

operationskonceptet som værende af civil karakter, suppleret med militær ekspertise. Det er i en forbeholdsoptik afgørende, at missionens opgaver er civile af natur. Det er derimod ikke afgørende om civile opgaver delvist udføres af militære kapaciteter. I tråd med hidtidige rammer for civile CSDP-missioner, finansieres missionen over FUSP-budgettet. Militære CSDP-operationer er blevet finansieret over ATHENA-mekanismen. Det bemærkes endvidere, at Danmark ikke forpligter sig til at støtte eller udsende personel til varetagelse af de afgrænsede stillinger, der har overvejende militært tilsnit.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.